

PŘÍLOHY

a) vypracovaný pracovní list č. 3

Jasnovidec, s hlavou na stranu, se zdál vychutnávat tento obraz. „Zvláštní je,“ poznamenal, „že tutéž událost lze vyložit dvojím naprosto různým a při tom správným způsobem. Rozhodl-li se Případ X tak překotně k návratu, řekli byste a řekl by i on: to bylo proto, aby mu nebyl ukraden jeho duševní majetek. Počal se strašně bát o své sešity, když viděl, že by mohly mít jakousi cenu. Zajisté lze z toho vytěžit značné peníze - ani ta stránka věci nebyla lhostejná Případu X, který už nebyl mladíkem. Ale hlavně tu byl ten motiv, že šlo o jeho věc, ten prudký přízvuk na já, jemuž neuniká nikdo z nás lidí. Hájíme svou věc, své právo, své dílo tak instinktivně a zuřivě, jako bychom hájili svůj vlastní život.“

„Ale na druhé straně,“ děl jasnovidec a naklonil hlavu k druhému rameni, jako by tím získal vhodný zorný úhel, „toto jsou pohnutky okamžité čili aktuální, řekl bych, pouhé záminky, aby mohl být vykonán akt rozhodnutí. Nazíráme-li na Případ X v úhru jeho života, má se věc jinak. Nešlo jen o jeho duševní vlastnictví, nýbrž o něco většího a těžšího: o jeho povinnost, které kdysi unikl tím, že se nechal porazit. Porušil svůj úkol, se který nebyl, a pustil jej z ruky; od té doby žil životem lichým a nesvým, životem bludným; mohlo by se říci, sešel s cesty. Ano, tomu se říká tragická vina, a je to opravdu vina, i když nemohl jednat jinak. A nyní se vrací - nebo je svým vnitřním řízením vrácen k cestě, kterou ztratil, protože mu nebyla dána trpělivost a odhodlání, aby šel po ní dál. Vrací se, člověk organicky zničený, zamořený opojením únavy, ale zralý. Teď už zná strašnou a neodmluvnou závaznost života, neboť cítí povinnost umřít. Kruh se uzavírá a veškerá nutnost se naplňuje.“

„Tedy se chtěl vrátit,“ připomněl chirurg po chvíli.

„Ano, ale předem bylo nutno vykonat to ono: prodat majetek a podobně. Čím víc se zadrhují tyto vnější překážky, tím prudčeji se zhušťuje jeho netrpělivost; prodlením dnů se jeho chvat stává skoro křečí. Je bez sebe zbesilostí návratu, každá minuta je mu šíravou trýzní; konečně zašmodrchá a přerve vše a řítí se zpátky, zpátky, tam, odkud vyšel.“

„Lodí?“ zeptal se chirurg.

„...Nevím. Ale kdyby byl unášen světelným paprskem, bylo by mu i to nesnesitelně dlouhé a zatínal by nehty do dlaní v nepříčetné netrpělivosti. Jistě byl jeho návrat prudký a nekonečný jako střemhlavý pád.“

„Díval jsem se na mapu,“ podotkl chirurg. „Mohl letět via Florida, Kanada, Evropa nebo via Port Natal, Dakar, Evropa. Ale jaká náhoda, že by byl našel pohotové letadlo!“

„Náhoda,“ mumlal jasnovidec. „Není žádných náhod. Bylo nutno, aby se ubíral tak prudce. Nechává za sebou ohnivou čáru jako meteor.“

„A... proč se zřítit?“

„To už byl doma.“ Jasnovidec zvedl oči. „Rozumíte, musel se zřítit. Nebyl by už mohl nic udělat. Stačí, že se vrátil.“

ÚKOLY

- 1) Zamyslete se, zda-li se Vám někdy reálně stalo, že jste o někom uvažovali, hodnotili ho/ji, aniž byste ho/ji znali a jaké to mělo důsledky?
- 2) Představte si postavu kompletně zafačovaného muže, který spadl z nebe a o kterém nikdo neví, kdo je, protože je v komatu. Pokuste se i na základě přečtené ukázky vytvořit vlastní interpretaci života Případu X.
- 3) Zamyslete se nad tím, zda můžeme říci, že na vše existuje jen jediný možný pohled. Jak je tato myšlenka pojata v předloženém úryvku? Diskutujte ve dvojicích a nejdůležitější myšlenky zaznamenejte.

b) vypracovaný pracovní list č. 8

Biegl třepal rukou. „Ale kdepak! Byla to docela obyčejná, sprostá, šeredná vražda pro peníze. Já vám povím, jak to bylo. Hordubal věděl, že Manya je milenec jeho ženy, a bál se ho. Proto nosil své peníze na krku, proto Manyu zasnoubil s Hafíí, proto ho na konec vyhnal, proto se zavíral ve chlévě – Docela jasný případ, Gelnaji.“

Gelnaj zamyšleně mrkal. „Já zas myslím pořád na ty koně. Štěpán měl rád koně. O jiném prý nemluvil než o tom, přikoupit roviny a nic než koně pěstít. Teď zrovna se prodává kus roviny za Hordubalovými loukami. Třeba chtěl Manya na Hordubalovi, aby to koupil, a ten ne, a peníze nosil za řadry – Já bych se, Karlíčku, nedivil, kdyby to bylo pro to.“

„To máte prašť jako uhoď: pro peníze. Z lásky k Polaně to jistě nebylo.“

„Kdopak ví.“

„Ne. Vy jste, Gelnaji, starý četník a rozumíte dědině.“

Ale já jsem mladý četník a mám sakra nějaký smysl pro ženskú. Díval jsem se na Polanu: je to nehezká, kostnatá tetka – a stará, Gelnaji; pravda, měla s čeledínem poměr – Já myslím, že jí to stálo hromadu peněz. Pro tu, Gelnaji, by se Hordubal nedal zabít, pro ni by Štěpán nevráždil. Ale pro peníze – to je jasné. Hordubal byl venkovský lakomec, Polana jen dědit, aby si mohla držet milence, Štěpán byl chamtivec na prachy – a máte to. Gelnaji, v tom všem nebylo tolikhle lásky.“ Biegl lusk nul prsty. „Špinavý případ, člověče, ale jasný.“

„Dobře jste si to, Biegl, seštímoval,“ ocenil starý Gelnaj.

„Jako pan státní. Máte to takové jednoduché –“

Biegl polichocen ukázal zuby.

„– ale po mém, Karlíčku, by bylo ještě jednodušší, kdyby si Juraje Hordubala vzal Pán Bůh. Zápal plic, amen.“

A vdova by si po čase vzala čeledína – – narodilo by se děťátko – Ale vám se, Biegl, takový jednoduchý příběh nelíbí.“

„Ne. Mně se líbí zjistit pravdu. To, Gelnaji, je práce pro chlapa.“

Gelnaj zahloubaně pomrkává. „A máte pocit, Karlíčku, že jste ji jako našel? Tu pravou pravdu?“

- 1) Co je pravda? Je to entita (vlastnost, relace, harmonický celek, přesvědčení,...) nebo je to pouze prázdný pojem nebo něco jiného? *Pravda je to, co si vypravdujeme! Skutečnost!*
- 2) Je pravda poznatelná? Jak ji poznáváme?
- 3) Je pravda dobrá?, Je vše pravdivé dobré?
- 4) Který z výroků je pro Vás nejpřijatelnější a proč?

- Pravda je to, co poznáváme.
-

- Pravda je to, co je výsledkem našeho poznání. *NE*
- Pravdivé je to, co neodporuje přijatému systému pravd. *NE*
- Pravdivé je to, co si neprotiřečí. *NE*
- Pravdivé je to, co je prospěšné a užitečné.
- Pravda je to, co dává smysl tomu, co říkáme.
- Pravdivé je to, na čem se shodneme.

• Pravda je shoda věci a rozumu.

5) Jaký vnímáte rozdíl mezi absolutní a relativní pravdou?

6) Jak je vnímána pravda v úryvku?

nechá se o ni polemizovat, je jen jedna pravdivá možnost

Ne věřím, která z danou situaci mohou být pravdivá (obě) a nepravdivá se navzájem vylučují

2) *pravda je jen něco poznatelné, proto je pravdivé jen to, co lze poznat*

3) *ne, protože pravda je časově a prostorově omezená, pravda je doba, v ní pravdivé doba?*

6) *pravda není sama, každý má své domněnky, které chce otestovat a prověřit, či jsou pravdivé*

c) vypracovaný pracovní list č. 5

Řekněme, že člověk je něco jako zástup lidí. V tom zástupu putuje, dejme tomu, obyčejný člověk, hypochondr, hrdina, ten s lokty a bůhvíkem ještě; je to pomíchaný houfec, ale má společnou cestu. Vždycky někdo z nich je v čele a vede kus cesty; a aby bylo vidět, že vede, myslíme si, že nese v ruce standartu, na které je napsáno Já. Tak, teď on je Já. Je to jen slovo, ale takové mocné a velitelské slovo; dokud je tím Já, je pánem zástupu. Potom se protlačí dopředu zase někdo jiný z houfu, nu, a teď on nese tu standartu a je tím vedoucím Já. Řekněme, že to Já je jenom taková pomůcka, takový prapor udělaný jen proto, aby ten hlouček měl něco v čele, co představuje jeho jednotu. Kdyby nebylo zástupu, nebylo by třeba ani toho společného odznaku. Zvíře snad nemá žádné já, protože je jednoduché a žije jenom svou jedinou možností; ale čím jsme složitější, tím víc musíme sami v sobě uplatňovat to Já a zvedat je co nejvýš: pozor, toto jsem Já.

ÚKOLY

- 1) Jaká je podle Vás hlavní myšlenka tohoto úryvku?
- 2) Myslíte si, že na člověka existuje jen jediný možný pohled? Zdůvodněte.
- 3) Pokuste se sami v sobě odhalit několik postav, životů, které skládají dohromady Váš obyčejný život, a napište úvahu.
- 4) Bylo pro Vás těžké odhalit v sobě více osobností?

1) Úryvek ukazuje na to, že každý člověk má více osobností → sítě a různé stránky, pravoúhelné rysy, které rozkládá jednotlivě v daných situacích. A že všechny tyto rysy tvoří naš samotnou, naši osobnost, naše Já.

2) Myslím si, že máme na každý člověk se chová jinak v různých společnostech a jedná rozdílně na základě situace. Tedy jeden z nás může člověka vidět jako svého a druhý jako nejhoršího nejohroženějšího na světě. Naše rysy se projevují dle působení vzájemně podnětů, navíc podle ně může mít jen jednu osobnost a ani jen 1 pohled na člověka.

3) Mám za to, že náš život je v tomto ohledu velmi rozmanitý. Jako komunikativní a sportovní založený člověk se pohybuji v mnoha společnostech, kde některé z nich mi nejsou zrovna příjemné. Tedy jsem tam více odatita, nervózní a možná i nepřívětivá. ~~Na druhou~~ V těchto společnostech jsou ku příkladu lidé, kteří ve mě vytvářejí pocit studu, nesouhlasnosti.

a ~~to~~ negativní energie. Na druhé straně existují společnosti,
kde se cítím sama sebou, jsem šťastná, směju se a
nemusím se stále hádat, jestli jsem někde něco
spatřila. Když je v záloze ~~to~~ okolí se rozvíjí má osobnost
nižšími směry. Další důležitým záležitostí jsou určité podmínky
a situace, které momentálně prožívám. Každý má někdy
špatný den, je podrážděný, v blíže budoucí a utěšený. Ale zároveň
jsem i dobře den, kdy jsem plus optimistická a jsem tak má
něco uvolněná.

Toto je jen podstatné na to, jak každý z nás má různé
vlastnosti, rysy a osobnosti, které se projevují jen
někde a v určitém situacích.

4) Mělo pro mě těžší je odolat a vstoupit si jít,
ale bylo těžší si je přiznat a ty negativní se
musí zmínit. Ale jsem přes lidi a ~~to~~ něco
nemí dožalost.

5) ~~odolat se všem problémům~~
přiznat podstaty,
jedinečnost

d) vypracovaný pracovní list č. 6

Počkej, počkej, to není celá historie. (To se hádají dva hlasy, rozeznávám je docela zřetelně; ten hlas, který mluví teď, jako by něco hájil.) Mně přece nešlo v životě — o nějaký postup a takové věci!
Že nešlo?

Nešlo. Já jsem byl příliš obyčejný na nějakou ctižádost. Nikdy jsem nechtěl vynikat; žil jsem svůj život a dělal jsem svou práci
Proč?

Protože jsem ji chtěl dělat dobře. Pohládit palcem po líci a rubu, a dobré je to. To je ten pravý obyčejný život.

Aha; a proto jsme seděli nakonec v tom úřadě, abychom nepěstovali už nic jiného než své postavení.

To — to bylo něco jiného; to už vlastně nepatřilo k tomu, jak to bylo před tím. Člověk se k stáru měnívá.

Nebo se k stáru prozradí, ne?

Nesmysl. To by se musilo už dávno ukázat, že se nějak deru do popředí či co.

Tak dobře. A kdopak to byl, ten klouček, který se trápil, že nevyniká nad své kamarády? Kdopak to tak prudce a bolestně nenáviděl syna malířova, protože byl silnější a smělejší, pamatuješ se?

Počkej, docela tak to nebylo; vždyť ten klouček si hrál většinou sám; našel si svůj malinký svět, svůj dvoreček z třísek a svůj kout mezi prkny; to mu docela stačilo, a tam zapomínal na všecko. Já to přece vím.

A proč si hrál sám?

ÚKOLY

1) jaká je hlavní intence textu, jak byste ukázkou shrnuli, co je v ukázce klíčové?

2) porovnejte ve dvojicích své odpovědi a společně rekapitulujte ukázkou

3) co Vás osobně na ukázce zaujalo, co se Vám líbilo nebo naopak nelíbilo?

- 1) čtení hodnotí svůj vlastní život, sám měl, jaký vlastně byl, snaží se se obhájet, ale zároveň se neustále osrocňuje, taková mlčení hádka
- 2) ukázka se mi líbila, protože se sama se sebou nikdy často dohaduje, když se snaží objektivně hodnotit jejíž májaci své chování, protože minulí chování je skruslené pocity a částečně zapomenutými souvislostmi, proto jsem co dítali / řekli...
- 3) čtení hodnotí svůj vlastní život, obhajoba svého jednání před sebou samotným, mlčení hádka

e) vypracovaný pracovní list č. 7

Tak to máme třetího, povídá ve mně ten svárlivý hlas.

Jakého třetího?

Inu, jeden byl ten obyčejný, šťastný člověk; druhý, to byl ten s lokty, co se chtěl vydrápat nahoru; a ten hypochondr, to už je třetí. Nech si sloužit, člověče, to jsou tři životy, a každý je jiný. Absolutně, diametrálně a zásadně jiný.

Nu vidíš, a dohromady to byl jeden všední a jednoduchý život.

Já nevím. Ten s lokty nebyl nikdy šťastný; ten hypochondr se nemohl

tak úporně drápat nahoru; a šťastný člověk nemohl přece být

hypochondrem, to dá rozum. Marná řeč, tady jsou tři figury.

A jenom jeden život.

To je to. Kdyby to byly tři samostatné životy, bylo by to jednodušší.

Pak by každý z nich byl celý a pěkně souvislý, každý by měl svůj zákon a smysl — Ale takhle to máš,

jako by se ty tři životy prostupovaly, chvíli ten

a chvíli zase onen.

Ne, počkej, to ne! Když se něco prostupuje, to je jako horečka. Já to

znám, já jsem míval noční horečky — Kriste, jak se mi všechno ve snách

ohavně mátló a prostupovalo! Ale to už přece dávno přešlo, už jsem se

uzdravil; nemám přece horečku, že ne, že nemám horečku?

Aha, to zas je hypochondr. Člověče, ten to taky projel! Co projel?

Všechno. Prosím tě, když má hypochondr umřít —

Ale tak přestaň!

ÚKOLY

1) Prozrazuje o tomto člověku něco tato fotografie? Dokázali byste o něm něco říci?

- namyšlený
- pravděpodobně model - nebo se snaží o modus
- věk okolo 25 let, bílého, muž
- nepatří k nim

2) Dokázali byste na základě poslechu názorů svých spolužáků vyvodit zásadní poznatek, hlavní myšlenku? *každý má toto něco jinak, soudíme ho ale podobně. Jak můžeme*

3) Myslíte, že tato ukázka dokládá myšlenku, ke které jsme došli v průběhu hodiny a proč? *vidět jak je, je*

4) Znáte autora, který pracuje s touto filozofií? *→ Věsta souvisí s pluralitou*

↳ Neznám

*osobnosti se s pluralitou
má souvislost. Avšak každý člověk
má spoustu názorů sama na
sebe a myslí se jako jedinou
osobu.*

*podle fotografie
kde se liší tímto:
včetně násle?
Lidé jsou plní
předsudků.*